

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33Dz/6/2022
Identifikačné číslo spisu: 9621200101
Dátum vydania rozhodnutia: 15. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9621200101.3

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a sudcov Mgr. Kristíny Babiakovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. - v právnej veci disciplinárne obvineného sudcu - T.. C. Y., sudcu Okresného súdu Košice I, pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - o vylúčení sudcu Mgr. Michala Novotného, takto

r o z h o d o l :

Sudca disciplinárneho senátu 31D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. Michal Novotný je v y l ú č e n ý z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/15/2021 podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 Disciplinárneho súdneho poriadku.

O d ô v o d n e n i e

1. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov je s účinnosťou od 1. decembra 2021 upravené zákonom č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov - (ďalej ako „disciplinárny súdny poriadok“ alebo „DSP“).

2. Na návrh ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2020, č.: 17846/2020/151 (vec pôvodne vedená pod spisovou značkou 4Ds/4/2020) prebieha disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému sudcovi - T.. C. Y., sudcu Okresného súdu Košice I. Podľa rozvrhu práce NSS SR na kalendárny rok 2021 bola vec elektronickou podateľňou NSS SR pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do súdneho oddelenia 31D, pričom členom predmetného súdneho oddelenia, resp. sudcom disciplinárneho senátu 31D je aj Mgr. Michal Novotný.

3. Senátu 33Dz bolo dňa 11. februára 2022 predložené oznámenie dôvodov vylúčenia (Mgr. Michal Novotný). V oznámení z 11. februára 2022 menovaný sudca uviedol dôvody, pre ktoré navrhuje, aby bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci. Predmetný návrh skutkovo odôvodnil tým, že v období od 1. júna 2020 do 1. augusta 2021 vykonával funkciu štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej ako „ministerstvo spravodlivosti“). Z titulu svojej funkcie sa zaoberal aj s návrhom (vo veci), o ktorom má rozhodnúť senát 31D, keď ako štátny tajomník ministerstva spravodlivosti „dával svoje odporúčanie k návrhu príslušného útvaru na podanie disciplinárnych návrhov.“. S odkazom na vyššie uvedené, Mgr. Michal Novotný (toho času sudca Najvyššieho správneho súdu SR) odporučil aj samotné podanie návrhu vo veci, o ktorom sa konalo pôvodne pod sp. zn. 4Ds/4/2020 a v čase vydania tohto rozhodnutia sa o ňom koná na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/15/2021. Podľa názoru sudcu Mgr. Michala Novotného tieto okolnosti zakladajú jeho pomer k prejednávanej disciplinárnej veci a predstavujú dôvod na jeho vylúčenie.

4. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 24 ods. 2 DSP posúdil dôvody uvedené v oznámení sudcu súdneho oddelenia 31D Mgr. Michala Novotného - v disciplinárnej veci prejednávajúcej disciplinárne obvinenie sudcu - T. C. Y., sudca Okresného súdu Košice I - skúmajúc najmä sudcom indikovaný pomer k rozhodovanej veci.

5. Podľa § 4 DSP, ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyklučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcovi, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodovaní súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania.

6. Podľa § 24 ods. 2 DSP, o námietke zaujatosti a o oznámení predsedu disciplinárneho senátu, sudcu disciplinárneho senátu alebo prísediach a o ich zaujatosti rozhoduje trojčlenný senát najvyššieho správneho súdu určený náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti do siedmich dní od predloženia veci.

7. Účelom právnej úpravy ustanovenej v citovanej právnej norme § 24 DSP je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1/ k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2/ k účastníkom konania (o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu tak pozitívneho alebo negatívneho), 3/ k zástupcom účastníkov konania.

8. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

9. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na

prejednaní a rozhodnutí mu pridelenj veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

10. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

11. Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 16/00).

12. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

13. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ak sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a nestranne.

14. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým sú stanovené ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

15. V tejto súvislosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

16. V uvedenom kontexte najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. zákon o sudcoch v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola

dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

17. Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach podliehajúcich súdnemu prieskumu. K tomuto postoju čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

18. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

19. V súdnej veci najvyšší správny súd nemal pochybnosti o tom, že Mgr. Michal Novotný má byť z konania vo veci samej vylúčený, keď po verifikácii zistil, že menovaný sudca bol štátnym tajomníkom ministerstva spravodlivosti v čase, keď bol podaný návrh na začatie disciplinárneho konania proti sudcovi uvedenému v záhlaví tohto uznesenia. Zo súdneho spisu je síce zrejmé aj to, že formálne predmetný návrh na začatie disciplinárneho konania podala ministerka spravodlivosti, avšak Mgr. Michal Novotný sám v oznámení zo dňa 11. februára 2022 špecifikoval, že sa s touto vecou - ako štátny tajomník ministerstva spravodlivosti - „zaoberal“, ďalej to, že „odporučil jeho podanie“, ako aj vlastné vyhlásenie sudcu Mgr. Novotného, že podanie návrhu odporučil, keďže mal za to, že na „jeho podanie sú dôvody“.

20. Z uvedeného potom vyplýva, že dôvody pre vylúčenie sudcu Mgr. Michala Novotného z konania a rozhodovania vo veci samej (tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia) sú dané nielen na tom základe, že sa s predmetnou vecou vôbec zaoberal (ako štátny tajomník), t.j. bol osobou, ktorá fakticky a/alebo formálne participovala na rozhodovacom procese o podaní návrhu proti T. C. Y., ale aj z dôvodu, že sudca Mgr. Novotný videl podanie návrhu ako vecne dôvodné tak z právneho, ako aj zo skutkového hľadiska, čo môže vzbudzovať legitímne pochybnosti o tom, či by bol vo veci - už konajúc ako zákonný sudca - spôsobilý rozhodovať nezaujato a nestranne, t.j. úplným abstrahovaním od svojho skoršieho názoru, ktorý bol i základom pre jeho odporúčací návrh na začatie disciplinárneho konania vo veci samej.

21. Vzhľadom k uvedenému Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku za primeranej aplikácie ustanovení disciplinárneho súdneho poriadku rozhodol tak, že vec prejednávajúci sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. Michal Novotný - je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod spisovou značkou 31D/15/2021.

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

